

Torrota de Can Pinya/Torre de Cal Pinya

Subirats

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: A 600 m al nord-oest del nucli de Torre-ramona, al vessant nord del turó de la Giramola.

Coordenades:

Latitud: 41.41999
Longitud: 1.82716
UTM Est (X): 401990
UTM Nord (Y): 4586045

Classificació

Número de fitxa: 08273 - 20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval
Segle: X - XV
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Les restes de la torrota estan molt envaïdes per la vegetació. A més el mas de Can Pinya també està en ruïnes. Tot el conjunt presenta un aspecte molt degradat.

Protecció: Inexistent
Número inventari: Si, CC.AA., n. 03 i IPA.

Generalitat i altres inventaris

Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00022
Autoria de la fitxa: Josep Anton Pérez

Descripció

Estructura de planta quadrada (5 x 5 m aprox.) i una alçada d'uns 7 m. D'aquesta antiga torre tan sols resten conservades, en estat molt precari, dues de les seves parets que fan angle (NE), part del mur sud, mig enrunat, i un altre llenç que arrenca de la paret est. Està totalment feta de tàpia, si bé conserva restes d'un arrebossat, segurament modern. Per la part interior les parets de l'edifici presenten una sèrie de cel·les disseminades, d'unes mides aproximades de 22 x 22 cm, la major part de les quals tenen sortida a l'exterior i forma abotzinada; algunes amb una petita llosa de pedra a la part superior del forat.

Observacions:

La torrota té adossat el mas homònim. Els seus habitants van fer servir la torrota com a annex agrícola.

Història

No es conserva cap notícia documental referent a la torre. El primer esment de l'existència d'aquesta torre el devem a José Serra Ciré, de Sitges, l'any 1965. La notícia propicià que el grup de recerques de l'Agrupació Excursionista Talaia, de Vilanova i la Geltrú (sobretot en Joan Virella), juntament amb Pere Giró i Romeu (l'aleshores Director de la Secció d'Arqueologia del Museu de Vilafranca) s'interessessin per l'edifici. Existeixen fotografies que avalen que fins a principis dels anys '80 del segle XX es conservava tota la planta, excepte un tram de la paret NW, on ha de haver-hi la porta d'entrada, que ja estava en ruïnes. Els propietaris del mas proper de Can Pinya, però, derriuïren les parets NW i sud per a construir un corral tancat, existent encara avui. L'ús com a corral ha provocat que hi quedin restes de teulades i bigues a l'interior, i petits coberts adossats a l'exterior.

Si bé les primeres hipòtesis adjudicaven un ús funerari romà a l'edifici (columbari), els darrers estudis (RAFEL I FONTANALS, 1980) contradiuen aquesta versió, adduint que la tècnica i tipologia constructiva no és pròpia del món romà, i que les cel·les del mur són massa petites per contenir urnes cineràries amb ofrenes.

També cal fer esment de la troballa d'un fragment de ceràmica àrab, datada al segle XI, incrustada dins la tàpia, el que fa pensar que la torre tenia, en els seus inicis, una finalitat defensiva, que posteriorment passà a ser un colomer, o bé que des del principi combinés les dues funcions.

Bibliografia

- A.A.V.V. (1992): "Catalunya Romànica". Vol XIX: El Penedès. L'Anoia. Ed. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, p. 201.
- A.A.V.V. (1981): "Pla General d'Ordenació Urbanística de Subirats". Annex I. Ajuntament de Subirats.
- BOSCH DE NOIA CASANOVAS, Ramon (1973): "Castell de Subirats. Apunts per a la seva història. El seu basament..." Programa dels Aplecs al Castell de Subirats (Aplec de la Font Santa). Subirats.
- BOSCH DE NOIA CASANOVAS, Ramon (1974): "De la Comarca". Cantillepa, Gelida: Publicació Mensual de la Ponència de Cultura de l'Ajuntament de Gelida, època III, any VI, n. 70.
- BOSCH DE NOIA CASANOVAS, Ramon (1986): "Notes històriques sobre Sant Sadurní d'Anoia i Subirats". Subirats, p. 40.
- CARAFÍ I MORERA, E. (1999): "Les torres de Subirats, un patrimoni en perill". TOT SUBIRATS, n°27,

pp. 12-13. Publicat també al periòdic "El 3 de vuit", del 30 de juliol de 1999, p. 22.

ESTRADA, J. (1969): "Vias y poblamiento romanos en el territorio del Área Metropolitana de Barcelona". Barcelona, Comisión de Urbanismo B65, pp. 62-68.

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1986): "El Penedès durant el període romànic". Sant Sadurní d'Anoia, p. 54.

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1988): "Subirats. Visió general d'un municipi de l'Alt Penedès". Ed. Ajuntament de Subirats, pp. 200-206.

PLADEVALL, Antoni; COLOMER, Ignasi M.; TOUS CASALS, Joan (1976): "Columbaris, Colomers i Palomers". Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya. Ed. Rafael Dalmau, p. 27.

RAFEL I FONTANALS, Núria (1980): "Contribució a l'estudi de diverses restes arquitectòniques publicades com a columbaris romans". Fonaments. Barcelona, Ed. Curial, pp. 117-125.

RIBÉ, G.; CEBRIÀ, A. i SENABRE, M.R. (1990): "Carta Arqueològica de l'Alt Penedès." Vilafranca del Penedès.

ROSSELLÓ RAVENTÓS, Joan (1986): "Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. 2/Alt Penedès." Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, p. 181.

